

สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน* CONDITIONS OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

^[1]ชusakul อจมังกกร Chusakul Argmongkong ^[2]พระครูโสภาสนนทกิตติ Phrakruophatnonthakit
^[3]บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart
^{[1], [2] [3]}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: choo_joke@hotmail.com

Article Received: August 18, 2023. Revised: December 20, 2023. Accepted: December 20, 2023.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้สอบถามผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 162 คน มีเครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวม ผู้บริหารและครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดเอกชนจังหวัดเพชรบูรณ์มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านพัฒนาการด้านสังคม ด้านพัฒนาการด้านอารมณ์ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา และด้านพัฒนาการด้านร่างกายเด็กมีการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ มีการรักษาสุขภาพ อนามัยส่วนตน และมีการใช้กล้ามเนื้อเล็ก มีสุนทรียภาพ ดนตรี มีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีการแสดงออกทางอารมณ์ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีการมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม และมีการยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีการคิดรวบยอดการคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและ แก้ปัญหา และมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

คำสำคัญ: การจัดการศึกษา, เด็กปฐมวัย, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

The purpose of this research article is to study the state of early childhood education for sustainable development. It is quantitative research. by asking administrators and teachers of 162 primary schools, the research tool was a questionnaire. and analyze the data using research statistics, namely percentages, averages, and standard deviations. Summary of research results found that Conditions of early childhood education for sustainable development. The results of the research found that Conditions of early childhood education for sustainable development in all 4 areas. Overall, administrators and teachers of

*บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพนธ์เรื่อง กระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักไตรสิกขาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

private primary schools in Phetchabun Province have opinions on the conditions of early childhood education for sustainable development at a high level. The descending order is social development emotional development, intellectual development and in terms of physical development, children use large muscles. Maintain personal health and hygiene, use small muscles, have aesthetics, music, and have empathy for others. and have emotional expressions empathy for others There is interaction, discipline, participation and the role of being a member of society. and there is acceptance of the similarities and differences between people Have a good attitude towards learning There is a concept of logical thinking. Decision making and problem solving, and has imagination and creativity.

Keywords: Educational Management, Early Childhood, Sustainable Development.

บทนำ

“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด (ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา, 2552) เป็นพระราชดำรัสแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2524 อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความเจริญทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ระบบการศึกษา ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) (วิลารรณ พิมประสงค์, 2563)

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุลครบทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย นอกจากนี้ยังต้องสอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก รวมทั้งการให้การศึกษาที่มีคุณภาพด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร ด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงที่สะท้อนถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งครอบคลุมสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพชีวิตไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรม และความเป็นไทยกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย 3) พัฒนาการด้านสังคม รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาคิดจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) จากเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยคือการที่ครูจะสอนได้ดีนั้นจำเป็นต้องศึกษาเด็ก ยิ่งกว่านั้นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการทางสมองมนุษย์ยังเน้นความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะในช่วงของ 5 ปีแรกของชีวิตว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิดโดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พุดคุย และเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอนหลายประการ ผลดีประการหนึ่งคือช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยังสามารถวางแผนหลักสูตร การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้นศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอนหลายประการ ผลดีประการหนึ่งคือ ช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้นยังสามารถวางแผนหลักสูตร การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นงานวิจัยโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดเอกชนจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 54 โรงเรียน โดยผู้วิจัยเจาะจงใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 162 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยอาศัยฐานทฤษฎีและงานวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษาและพิจารณาว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่ โดยการ คำนวณความสอดคล้อง (index of congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.00 5) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุดในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัด

เพชรบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.856 6) นำเครื่องมือไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เบื้องต้นของสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการเพื่อพิจารณาลักษณะพื้นที่และสถานที่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็นการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านพัฒนาการด้านสังคม และด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เพื่อทำดัชนีนิพนธ์จากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบ 2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายใน 4 สัปดาห์ ตามที่อยู่ ที่แจ้งไปพร้อมกับแบบสอบถาม 3) ดำเนินการศึกษาจากภาคสนาม (Field Studies) ติดตามตามเก็บแบบสอบถามคืน การเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงถูกต้องมากที่สุดและนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาครั้งแรกมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยข้อมูลจากแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพัฒนาการด้านสังคม ด้านพัฒนาการด้านอารมณ์ ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา และด้านพัฒนาการด้านร่างกาย ตามลำดับ ดังนี้

	สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1	ด้านพัฒนาการด้านร่างกาย	4.08	0.88	มาก	4
2	ด้านพัฒนาการด้านอารมณ์	4.27	0.81	มาก	2
3	ด้านพัฒนาการด้านสังคม	4.31	0.86	มาก	1
4	ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา	4.14	0.92	มาก	3
	รวม	4.20	0.87	มาก	

โดยมีผลของรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านพัฒนาการด้านร่างกาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ มีการรักษาสุขภาพ อนามัยส่วนตน และมีการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีการรักษาความปลอดภัย
2. สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีสุนทรียภาพ ดนตรี มีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีการแสดงออกทางอารมณ์ และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีการเล่นอย่างสร้างสรรค์
3. สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านพัฒนาการด้านสังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีการมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม และมีการยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
4. สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีการคิดรวบยอดการคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา และมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมผู้บริหารและครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดเอกชนจังหวัดเพชรบูรณ์มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านพัฒนาการด้านสังคม ด้านพัฒนาการด้านอารมณ์ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา และด้านพัฒนาการด้านร่างกาย สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฟ้า รังสิยานนท์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย” สรุปผลการศึกษาว่า รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัยใช้หลักธรรม ได้แก่ สัมมาทิฐิ ไตรสิกขา และปัญญาวุฒิธรรม 4 โดยยึดหลักพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก และครูถือเป็นตัวแทนการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญในการหล่อหลอมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย คือ สภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเด็กมีการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ มีการรักษาสุขภาพ อนามัยส่วนตน และมีการใช้กล้ามเนื้อเล็ก มีสุนทรียภาพ ดนตรี มีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีการแสดงออกทางอารมณ์ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีการมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม และมีการยอมรับในความเหมือนและความ

แตกต่างกันระหว่างบุคคล มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีการคิดรวบยอดการคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา และมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อเติบโตเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไป ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็กปฐมวัยเพื่อป้องกันเหตุการณ์หรืออุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ และควรส่งเสริมกิจกรรมการเล่นอย่างสร้างสรรค์
 - 1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - 1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรทำการศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรปฐมวัยตามหลักไตรสิกขาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
 - 2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาตามหลักไตรสิกขาของเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
 - 2.3 ควรศึกษากระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามหลักไตรสิกขาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560** สำหรับเด็ก 3-6 ปี. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. (2552). **การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณิง สายแก้ว. (2549). **ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์**. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนตรชนก วิภาตะศิลปิน. (2559). **รูปแบบการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขาในโครงการสามเณรปลูกปัญญาธรรม**. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2539). **การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหา. (2552). **คำพ่อสอน : ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร.
- วิลาวรรณ พิมพ์ประสงค์. (2563). **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21**. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/ppvilawan21/thaksa-haeng-stwrrs-thi-21> สืบค้นเมื่อ 24 ก.ค. 2563.
- Natthakorn. (2564). **ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย**. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/fihakhwamru/kar-suksa-radab-pthmway> สืบค้นเมื่อ 19 พ.ค. 2564.